

«El caviar i una compresa tenen un 10% d'IVA; un és un bé essencial i l'altra no»

Parlem amb Rosa Fernández Izquierdo sobre la pobresa menstrual i la proposta que arriba al ple de Sabadell en format mocions

La membre de la plataforma Period.org | Albert Hernández

La pobresa menstrual és una manca de recursos necessaris que pateixen les dones per tenir una menstruació en les condicions necessàries. Una problemàtica que arriba al ple de l'Ajuntament de Sabadell, de la mà de Junts per Sabadell (JxS), i també d'ERC, a instàncies de l'organització Period.org. Rosa Fernández Izquierdo (Sabadell, 1968) és una de les 12 integrants de la iniciativa d'àmbit estatal i que vol que Sabadell "sigui pilot" en impulsar polítiques en aquesta línia.

Aquest moviment té l'origen entre persones joves dels Estats Units el 2016 i s'ha anat replicant arreu del planeta. Fernández apunta que no hi ha dades, tot i que Period.org sosté que un 20% de les dones espanyoles pateix pobresa menstrual. Una lluita que va més enllà del gènere, "per justícia i dignitat", subratlla Fernández, i s'estima que una dona pot arribar a gastar fins a 10.000 euros al llarg de la seva vida en aquests tipus de productes d'higiene.

- Quan coneix el projecte de Period.org i com el porta a Sabadell?

- En sento parlar al novembre de 2020 i amb tres amigues més ens vam apuntar i vam conèixer la fundadora de l'organització espanyola, Ana Enrich. I ens vam enganxar, és un tema fascinant!

Les primeres reunions van ser al febrer i estructurem l'associació, comencem i ha anat tot molt ràpid.

Un dels pilars d'actuació és l'activisme polític i cal fer-ho des de la base, és a dir, els municipis i volia que la meua ciutat, Sabadell, fos pilot. Vam començar a moure'ns i vam aconseguir una entrevista amb la portaveu de JxS, Lourdes Ciuró, i li va passar el mateix que a nosaltres quan ens van parlar del tema, se li va caure una vena dels ulls. Les dones pobres també tenen la regla.

- Quantes dones de Sabadell pateixen pobresa menstrual?

- El problema és que no hi ha dades i treballem amb les que hi ha de pobresa, perquè, malauradament, existeix. Per tant, n'hi ha i va lligada amb la pobresa. La voluntat que tenim és impulsar una investigació per posar xifres. Per això, farem una campanya de micromecenatge amb el gran objectiu de recollir 30.000 euros per poder dur a terme un estudi. Es llançarà el 10 de maig i s'allargarà fins al dia 28 del mateix mes, coincidint amb el Dia Internacional de la Menstruació.

- En què consistirà?

- És un projecte que té dues vessants. Per una banda, es farà una investigació amb 700 dones, de diversos perfils: dones sense sostre, mares joves solteres i amb problemes de reinserció perquè han estat en centres penitenciaris, entre d'altres, de Barcelona. Durant un any els hi donarem productes d'higiene i seran fruit de la investigació. Al cap i a la fi, tenir una fotografia de la situació. Per altra banda, té una vocació de formació.

- Tampons i compreses tenen un IVA del 10%. Hi ha països com Escòcia que l'any passat oferien l'accés gratuït o a Kenya, el 2004, va eliminar tots els impostos.

- Ens creiem el primer món i potser no és tan així. De totes maneres, el que s'ha fet a Escòcia és un bon model. A les illes Canàries, per exemple, no tenen IVA, clar que també allà han pogut jugar amb aquest impost, però és un tema que tenien molt clar, que era de dignitat, perquè les dones tinguessin una vida saludable. Abaixar l'IVA arreu de l'estat és obligat. Hi ha comparatives que, com a campanya de màrqueting, té molt de ganxo: el caviar i una compresa té el mateix impost. Un és un bé essencial i l'altra no.

A més, de cara a famílies vulnerables, estaria bé afegir al cistell de menjar aquest tipus de productes. De la mateixa manera que pot haver-hi bolquers, per què mai s'ha contemplat productes d'higiene femenina? O que hi hagi dispensadors. També hi ha la possibilitat de fer reemborsament, tal com es fa amb d'altres coses, hi ha diverses fórmules per aconseguir-ho.

"No és un tema de feminisme, ni de qüestió de gènere sinó de dignitat"

- En comparació amb productes masculins...

- ... La viagra, per exemple, té un IVA del 4%. En algunes presons, els homes la tenen de forma gratuïta i, en canvi, els productes d'higiene femenins s'han de pagar, encara que no a tots els centres penitenciaris. Per què un home pot tenir una viagra de franc i una dona ha d'assumir el cost de tampons i compreses? Al cap i a la fi, menstrua, i un cop al mes. No és un tema de feminisme, ni de qüestió de gènere sinó de dignitat. I també de justícia, perquè pel fet de ser dona implica que hagi de néixer amb uns 8.000 euros menys al compte corrent. El fet que no una dona no pugui tenir unes condicions acceptables durant la menstruació pot ser que acabi patint infeccions.

- I la copa menstrual?

- Redueix molt el cost, però té alguns peròs. Per exemple, es necessita un espai privatiu, un bany tancat, una aixeta amb aigua potable i això condiciona el seu ús. I l'altre condicionant és el component religiós. Potser hi ha interessos econòmics de les grans marques, però una inversió inicial de 20 euros i et dura cinc anys. Això és brutal!

- Què pot fer l'Ajuntament de Sabadell, si no té competències en impostos com l'IVA?

- L'Ajuntament és clau, perquè disposa de les dades de pobresa i la té localitzada. Així que només quedaria actuar. Aleshores, és quan intervindríem, per suggerir una o altra iniciativa, en funció de polítiques que ja coneixem d'aplicades a d'altres països. Des de l'àmbit municipal s'ha de fer força i anar cap a Madrid. Period.org ja està en contacte amb partits de la capital de l'estat, per exemple, Más Madrid ho porta al programa, perquè hi hem tingut contacte. Al cap i a la fi, és un tema social i cal que se'n parli.

Sabadell es pot convertir en la primera ciutat, poble, municipi... que nosaltres sapiguem, perquè no ens consta que s'hagi fet abans una iniciativa d'aquestes característiques. Bé, a la Universitat de Vigo és la primera que va aprovar l'accés gratuït a productes d'higiene femenins.

- És un tema tabú la menstruació al segle XXI?

- És molt tabú, però també té un component d'analfabetisme menstrual, tal com va definir-ho una companya. Les dones no coneixem el nostre cos, com tampoc del cicle menstrual. Cal formació i estem preparant guies per a escoles, instituts i entitats. I això ve motivat per una barreja de moltes coses. Però, perquè m'entenguis, a les formacions que fem, preguntem com recorden el primer cop que els va arribar la regla. I surten paraules com vergonya i que a casa no en parlen, o només amb la mare. És un tema tan natural com la vida mateixa. I no només hi ha tabú, també estigma.

- En quin sentit hi ha estigma?

- Doncs, espero que la investigació que volem fer pugui aportar dades al respecte. Estic convençuda que la menstruació afecta al rendiment laboral i escolar, però no se'n parla i fins i tot et diria que hi ha algun comentari, o pensament, de debilitat.